

‘Korte Keten’ Symposium leidt tot parlementaire vragen

De organisatoren van het Vlaamse Symposium voor de Korte Keten, het Steunpunt Hoeveproducten, het Innovatiesteunpunt, VLAM, Voedselteams en Bioforum blikken tevreden terug op vrijdag 22 oktober jongstleden. In het Vlaams-Brabantse provinciegebouw beseften de talrijk opgekomen geïnteresseerden dat ‘korte keten’ een verhaal is met vele gezichten. De Oostenrijkse Sandra Karner (Faan-netwerk) bracht eerst een overzicht van lokale voedselsystemen in diverse Europese landen. Al snel bleek dat ook net zoals in Vlaanderen het begrip ‘Korte Keten’ nogal wat verwarring met zich mee brengt. In sommige gevallen gaat het om de rechtstreekse verkoop van land- en tuinbouwproducten aan de consument via een hoevewinkel, op een boerenmarkt,... maar vaak gebeurt de verkoop ook via een tussenschakel zoals een buurtwinkel, een restaurant, een voedselteam,...wat nog maar eens een bewijs is van de diversiteit en de inventiviteit van de sector. We spreken dus beter over ‘verkorte keten’.

De Vlaamse invalshoek:

Maayke Keymeulen (Dep. Landbouw en Visserij) gaf een overzicht van het huidige beleid rond de verkorte keten en besloot met de melding dat er behoefte is aan meer coördinatie tussen de beleidsniveaus en meer structuur. Haar collega Eline De Regt kwam ondermeer met een recente studie van haar departement over de Economische Rendabiliteit van de verkoop van hoeveproducten via de verkorte keten. Een van de conclusies bleek dat veel hoeveproducenten de factor ‘arbeid’ onvoldoende in rekening brengen en zo een verkeerd beeld schetsen inzake de rendabiliteit.

Actoren in de verkorte keten aan het woord:

Na de middag kregen zeven actoren uit de verkorte keten, zeven minuten de tijd om hun project enthousiast voor te stellen. De wisselwerking tussen producent en verbruikers/leden/klanten kwam hierbij vaak als sterkte naar voor.

Je eigen producten vermarkten is geen kinderspel:

Het Steunpunt Hoeveproducten presenteerde aansluitend de lijst van knelpunten van de ad hoc werkgroep die het symposium organiseerde. De knelpunten waarmee de Vlaamse hoeveproducenten te maken krijgen zijn:

1. Te weinig kennis van de verkorte keten

Opdat een kleine sector zoals de verkorte keten zich blijvend kan ontwikkelen, is er ook nood aan onderzoek, alsook ontsluiting van kennis. Beide zouden vanuit het beleid de nodige ondersteuning moeten krijgen.

Opdat ondernemers de mogelijkheden zouden zien van de verkorte keten dienen zij zicht te hebben op de haalbaarheid en dit op alle vlak. Onderbouwd cijfermateriaal brengt die haalbaarheid in kaart. Er moet hiervoor een grondig en sectorgericht onderzoek komen waarbij de resultaten voor alle bedrijven met een interesse in verkorte keten dienen ontsloten te worden;

Land- en tuinbouwbedrijven die actief willen zijn in de verkorte keten moeten aan diverse regelgevingen voldoen zoals: verplichtingen t.o.v. het FAVV, de handelswetgeving, ruimtelijke ordening, milieuvergunningen, etikettering, verpakkingsmaterialen,...De organisatoren van het symposium vinden het dan ook belangrijk dat er een aanspreekpunt vanuit de sector zoals het Steunpunt Hoeveproducten structureel financieel blijft ondersteund worden en een overkoepelende werking blijft uitvoeren. Hierbij dient de informatie wel breed beschikbaar te zijn. De partners zijn vragende partij dat inzake wetgeving en beleid aanvullend aan de huidige werking vanuit Steunpunt Hoeveproducten een aanspreekpunt binnen de Vlaamse Administratie wordt aangeduid. Dit aanspreekpunt is verantwoordelijk voor de afstemming van beleid en wetgeving ifv stimulering van

de verkorte keten doelgroep en werkt nauw samen met de stuurgroep.

Een aangepaste, innovatieve wijze van vorming is nodig op maat van de marktdeelnemers . Bestaande initiatieven zoals bijvoorbeeld Steunpunt Hoeveproducten moeten ondersteund worden in de verdere uitbouw van hun werking rond vorming.

De organisatoren vinden het belangrijk dat het beleid een duidelijke keuze maakt voor verbreding en specifiek voor de verkorte keten als mogelijk alternatief voor schaalvergroting en leefbaar houden van het platteland. Ook Europa maakte reeds die keuze. De overheid zal deze beleidskeuze ook om moeten zetten in aangepaste wetgeving voor de verkorte keten.

2. Knelpunten FAVV:

De organisatoren willen de controle op de voedselveiligheid zeker niet in vraag stellen maar er is nood aan een (administratieve) vereenvoudiging op maat van de bedrijven die actief zijn in de verkorte keten. De sector heeft tevens nood aan steun voor de opmaak/goedkeuring van relevante (= op maat van de kleinschalige verwerkers) sectorguides. Zonder dergelijke guides kunnen land- en tuinbouwbedrijven die voedingswaren verwerken nooit gecertificeerd geraken en dus onmogelijk in aanmerking komen voor de FAVV bonus. Bijkomende begeleiding dient voorzien te worden. De organisatoren verwachten vanuit het beleid steun voor de opmaak/goedkeuring van relevante sectorguides. Het uitschrijven van een autocontroleplan is tijdsintensief en wordt door de hoeveproducenten vaak als ingewikkeld en tijdrovend aanzien.

3. Knelpunten VLIF-steun

Thuisverkoop kan rekenen op verhoogde VLIF steun en deze is blijvend noodzakelijk. Ze zou ook mogelijk moeten zijn indien men zijn eigen verwerkte producten rechtstreeks wil verkopen aan derden (horeca, collectiviteiten, kleinhandel,...). Deze kanalen kunnen immers ook interessant zijn om landbouwproducten beter te valoriseren.

Het minimale bedrag voor VLIF-steun is 15.000 euro. Veel investeringen van thuisverkopers vallen onder dit bedrag. Een oplossing is om de investeringen te clusteren, maar zodoende moet men dus investeringen doen die nog niet noodzakelijk zijn.

Binnen het VLIF wordt aanvaard dat 'verwerken en commercialiseren van eigen productie' om administratieve of fiscale redenen afgesplitst wordt van de landbouwactiviteit. Hierbij moeten een aantal regels nageleefd worden. Een van de voorwaarden is dat minstens 75% van de verkoop afkomstig is van het eigen land- of tuinbouwbedrijf (tegenover 50% in gevallen waar er geen juridische afsplitsing is). Dit brengt de rendabiliteit van land- en tuinbouwbedrijven met een thuisverkoop in het gedrang. Van consumenten kan je nu eenmaal niet verwachten dat ze enkel op het bedrijf komen voor een pak prei en een kilo tomaten. Er zou moeten nagegaan worden of er geen andere mogelijkheden kunnen gevonden worden voor die bedrijven waar de verkoops- of verwerkingsactiviteit vanuit het L&T bedrijf is gegroeid en er nog steeds nauw mee verbonden is.

4. Knelpunten steun aan regionale spelers

In Vlaanderen worden her en der initiatieven ter ondersteuning van de verkorte keten met een breed scala aan projectmiddelen gefinancierd. Er is een gebrek is aan structurele ondersteuning en financiering van deze initiatieven. De initiatiefnemers van het symposium vragen dan ook dat organisaties die inspelen op de noden van de markt en die hun kennis en ervaring reeds bewezen hebben beter zouden ondersteund worden zodat een versnippering van middelen kan vermeden worden.

5. Logistieke knelpunten

10 lijntjes van Koen

Positieve signalen vanuit het beleid

Na de overhandiging van de knelpuntenlijst aan het hoofd van het Vlaamse landbouwkabinet Joris Relaes, zinderde de verwachting door de zaal.

Relaes begon met de actuele aandacht voor de verkorte keten in relatie te zetten met de klimaatuitdaging. Het beleid, aldus Relaes heeft effectief de intentie om de verkorte keten verder uit te bouwen en verstevigen door er een gepaste ondernemersomgeving voor te scheppen.

Relaes kondigde meteen aan dat er de week nadien twee parlementaire vragen m.b.t de verkorte keten zouden worden gesteld en dat het antwoord van de landbouwminister in voorbereiding is. Zonder vooruit te lopen op het antwoord van de Minister President wou hij toch al enkele elementen vrijgeven:

- landbouwminister Peeters wil een structureel overleg over verkorte keten
- er zal verder onderzoek bevolen worden naar de rendabiliteit van hoeveverkoop en andere noodzakelijke sectorgegevens
- de steun aan de bestaande werkingen (Steunpunt Hoeveproducten en VLAM) wordt bestendig
- een bijsturing van de landbouwopleidingen naar meer aandacht voor de mogelijkheden van de verkorte keten wordt gestimuleerd
- de publieke promotie van de verkorte keten via de diensten van de Vlam, van VILT wordt versterkt.

Relaes zag het symposium als een start van vernieuwde aandacht voor de verkorte keten vanwege de beleidsmakers in een permanente dialoog met het werkveld. Hij verwees tot slot nog eens naar de nakende verklaring van de landbouwminister op 27 oktober '10.